

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/187/2019
Identifikačné číslo spisu: 8213200004
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Oľga Trnková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8213200004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu C.. P. K., bývajúceho v V., V. X, zastúpeného JUDr. Ľubomírom Gerdom, advokátom v Prešove, Levočská 12A, proti žalovanému L. F., bývajúcemu v V., Y. XX, o určenie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3 C 1/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. marca 2019 sp. zn. 9 Co 162/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1 budovy potravín súp. č. XXXX stojacej na parcele C-KN č. XXXX/X ako aj parcely C-KN č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 897 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXXX pre obec a katastrálne územie V. a tiež že je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1 k budove pohostinstva súp. č. XXXX stojacej na parcele C-KN č. XXXX/XX, zapísanej na LV č. XXXX pre obec a katastrálne územie V..

2. Okresný súd Bardejov rozsudkom z 28. júna 2018 č. k. 3 C 1/2013-247 žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. V prvom rade sa vysporiadal s otázkou prekážky rozsúdenej veci (res iudicata) vznesenej žalovaným, keď rozviedol, kedy o takúto prekážku v konaní ide. V danom prípade zistil, že napriek rozsiahlemu množstvu súdnych konaní medzi stranami sporu, ktoré popísal v odôvodnení, v otázke vlastníctva, resp. spoluvlastníckeho podielu žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam nebolo vydané meritórne rozhodnutie, ktoré by zakladalo prekážku veci rozhodnutej. V konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 509/2001 išlo o žalobu o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva k špecifikovanej nehnuteľnosti, v ktorom súd riešil aj otázku vlastníckeho práva časti predmetu tohto konania, avšak len ako otázku predbežnú. Preto výsledok tohto konania nezakladá

prekážku veci rozhodnutej pre absenciu totožnosti predmetu konania. V konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 103/2006 súd síce rozhodoval o žalobcom uplatnenom nároku na určenie vlastníckeho práva k špecifikovaným nehnuteľnostiam, avšak uvedený nárok nebol vyvodzovaný zo skutkových okolností dražby, ale len z následného vydržania spoluvlastníckeho podielu v zmysle § 134 OZ. Ani v tomto prípade tak podľa názoru súdu nie je daný ten istý predmet konania, keďže tento nevyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t. j. nevyplýva z rovnakého skutku a okrem toho predmet tohto konania je širší - zahŕňa aj nárok na určenie spoluvlastníckeho podielu k budove pohostinstva. Ani ostatné súdom oboznámené konania vedené medzi stranami sporu nesvedčia o vzniku prekážky rozhodnutej veci, preto dospel k záveru o danosti procesných podmienok a z ktorého dôvodu predmetné konanie nezastavil. Na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o nadobudnutí spoluvlastníckych podielov 1 na označených nehnuteľnostiach dražbami realizovanými Komisiou pre privatizáciu národného majetku v Bardejove 22. septembra 1991 a 6. októbra 1991. Zo žalobcom v konaní predložených listín vydaných touto komisiou vyplýva, že vydražiteľom prevádzkových jednotiek Potraviny s obsluhou V. ako aj Pohostinstva V. bol žalovaný, ktorý je v predloženej dokumentácii označený svojím rodným číslom, číslom občianskeho preukazu ako aj bydliskom. Vlastníctvo k prevádzkovým jednotkám, vrátane nehnuteľností k nim prináležiacim, prešlo v zmysle § 11 zákona č. 427/1990 Zb. príklepom licitátora na vydražiteľa. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že na podklade uvedenej zápisnice o dražbe č. 4 z 22. septembra 1991 bolo na osobu žalovaného zapísané aj vlastnícke právo k špecifikovanej budove ako aj k označenej parcele. Listiny vydané Komisiou pre privatizáciu národného majetku v Bardejove, v konaní oboznámené, považoval za verejné listiny, ktoré boli vydané v zmysle citovaných ustanovení príslušným štátnym orgánom. Opak toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, nebol v konaní preukázaný takým spôsobom, aby bolo bez pochybností možné dôjsť k iným právnym záverom, než ktoré z nich priamo vyplývajú. Vykonaným dokazovaním žalobca nepreukázal, že by bol spolu so žalovaným vydražiteľom daných prevádzkových jednotiek, keďže okrem iného nepreukázal ani svoju účasť na dražbách, ktorú žalovaný popieral a ani udelenie splnomocnenia žalovanému na jeho zastupovanie v prípade prevádzkových jednotiek týkajúcich sa predmetu konania. Udelenie takéhoto splnomocnenia nevyplývalo ani zo stanoviska Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku z 3. februára 1998 vychádzajúceho z archivovanej dokumentácie. K záveru o vydražení prevádzkových jednotiek a k nim prináležiacim nehnuteľnostiam nemohlo dôjsť ani v spojitosti so zmluvou o konzorciu z 19. septembra 1991, keďže táto bola rozsudkom súdu prvej inštancie z 13. novembra 1996 č. k. Cb 189/96-31 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 24. februára 1999 sp. zn. 2 Cob 105/98 určená za absolútne neplatnú z dôvodu, že sa v čase jej uzavretia priečila platným ustanoveniam Hospodárskeho zákonníka, pričom uzavretie inej dohody medzi stranami sporu o spoločnom podnikaní nebolo preukázané. Prihliadol aj na skutočnosť, že žalovaný existenciu inej dohody, ako neplatnej zmluvy, popieral. Preto nemohol vziať na zreteľ pre súd nezáväznú názory obsiahnuté v stanovisku Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku z 3. februára 1998 v tom smere, že zo zmluvy o konzorciu, pripojenej k dokumentácii o dražbách, možno vyvodzovať žalobcom tvrdené nároky, keďže označené stanovisko bolo žalobcovi zaslané ešte pred právoplatným skončením konania o určení neplatnosti zmluvy. Aj pokiaľ by iná, konkludentná dohoda medzi stranami sporu existovala, čo ale preukázané nebolo, bez ďalšieho by nemohlo znamenať, že vydražením prevádzkových jednotiek jedným z účastníkov tejto dohody, dôjde k vzniku spoluvlastníckeho práva k vydraženým veciam, pretože pre nadobudnutie vlastníctva k nim, bol rozhodujúci priebeh dražby, účasť konkrétne označeného vydražiteľa na nej, spôsob jeho konania na dražbe a príklep licitátora, momentom ktorým dochádza k prechodu vlastníckeho práva k vydraženým veciam. Teda skutočnosť, že sa aj strany sporu konkludentne riadili isté obdobie neplatnou zmluvou o konzorciu, o čom svedčia daňové priznania za obdobie 1991 - 1994, čo žalovaný ani nepopieral, nemôže mať za následok nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu k označeným nehnuteľnostiam žalobcu, pretože k prechodu ich vlastníctva došlo príklepom licitátora na vydražiteľa, ktorým bol preukázateľne žalovaný. Nemohol akceptovať výklad, že žalovaný konal pri dražbách v mene konzorcia, pretože toto nemalo právnu subjektivitu, tú mali len fyzické osoby, ktoré uzavreli neplatnú zmluvu o konzorciu a preto len tieto mohli nadobudnúť vlastnícke právo k veciam. V konaní nebolo preukázané, že by žalovaný konal na dražbách aj za žalobcu. Teda vykonaným dokazovaním neboli preukázané také podstatné skutkové okolnosti, ktoré by odôvodňovali iný právny záver v otázke vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, než ktorý bol ustálený ako záver o predbežnej právnej otázke

predovšetkým v konaní o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva vedenom v konaní pod sp. zn. 1 C 509/2001, v ktorom súd dospel k záveru, že výlučným vlastníkom nehnuteľností je žalovaný z dôvodov podrobne v rozsudku rozvedených. Pokiaľ ide o časť žaloby týkajúcej sa vlastníctva k budove pohostinstva dospel k záveru, že nie sú dané podmienky rozšírenia jeho subjektívnej záväznosti na súčasného vlastníka týchto nehnuteľností, t. j. L. X. a C. X., ktorí vlastníctvo k nej nadobudli kúpnu zmluvou zo 4. februára 2013. Tým, že žaloba v tejto časti nebola vedená proti aktuálnym vlastníkom, vo vzťahu ku ktorým nie sú dané ani podmienky rozšírenia subjektívnej záväznosti tohto rozsudku, konštatoval ako ďalší dôvod pre zamietnutie žaloby aj nesprávne stanovený okruh subjektov na strane žalovaného. V tejto súvislosti uviedol, že po oboznámení relevantných listinných dôkazov na pojednávaní 28. júna 2018 žalobca síce navrhol pripustiť do konania vstup uvedených osôb na strane žalovaného, ktorému návrhu následne vydaným uznesením nevyhovelo z dôvodu, že by takéto rozhodnutie vyžadovalo ďalšie odročenie pojednávania, prípadne úpravu žaloby reflektujúcu navrhovanú zmenu, vrátane jej doručenia, čo by nepochybne viedlo k predlžovaniu súdneho konania a bolo by v rozpore so zásadou rýchlosti a hospodárnosti konania, ktorého stav vyplývajúci z vykonaného dokazovania, umožňoval dospieť k dostatočne odôvodneným konečným záverom v meritórnych otázkach, ktoré by podľa jeho názoru nebolo spôsobilé zmeniť ani pripustenie ďalších žalovaných do tohto konania. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu rozsudkom z 21. marca 2019 sp. zn. 9 Co 162/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalovanému voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Po oboznámení sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom a jeho právnym posúdením, odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie z dokazovania riadne zistil skutkový stav rozhodujúci pre posúdenie veci a právne závery, ku ktorým dospel, vychádzajú zo skutkových zistení. V rozhodnutí dal jasné, zrozumiteľné, dostatočne konkrétne a v logickej postupnosti sformulované vysvetlenie dôvodov rozhodnutia, ku ktorým dospel. Je evidentné, že sa podrobne vysporiadal so všetkými tvrdenými skutočnosťami, dôkazmi a námietkami, správne ich v jednotlivosti ako aj vo vzájomnej súvislosti vyhodnotil a dospel tak k správne, presvedčivému právnemu záveru, na ktorom sa nič nezmenilo ani v rámci odvolacieho konania. Uviedol, že pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva je rozhodujúca dohoda o založení spoluvlastníckych vzťahov k predmetu vlastníctva. Takáto dohoda nemusí byť vo všeobecnosti, v čom je možné so žalobcom súhlasiť, písomná, z jej obsahu však musí byť jednoznačne identifikovateľná, že účastníci takejto dohody chceli založiť spoluvlastníctvo ku konkrétnemu predmetu. Existenciu tejto dohody, ako správne konštatoval súd prvej inštancie, žalobca nepreukázal. Nebolo preukázané, že by žalovaný pri dražbe konal aj za žalobcu, ani zo zmluvy o konzorcii takáto dohoda nevyplýva a už vôbec nie k akým konkrétne špecifikovaným nehnuteľnostiam. Ak žalobca v žalobe uvádzal, že so žalovaným sa mali dohodnúť na spoločnom podnikaní na spoločný účet rovnakým dielom, čo malo byť taktiež argumentom svedčiacim o existencii dohody o založení spoluvlastníckych vzťahov, za potrebné považoval uviesť, že zmyslom podnikateľskej činnosti je dosiahnutie zisku ako výsledku sústavnej nie ojedinelej činnosti. Obsah výkonu konkrétnej činnosti smerujúcej k majetkovému prospechu v podnikaní nie je definovaný, rozhodne však nie je podmienený nadobudnutím vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Odvolací súd považoval za logickú, zistenému skutkovému stavu zodpovedajúcu úvahu a záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní žiadnej konkludentnej dohody medzi sporovými stranami o tom, že ak na dražbe sporné nehnuteľnosti vydraží žalovaný, že pôjde o skutočnosť zakladajúcu vznik spoluvlastníctva k vydraženým predmetom. Žalovaný na dražbe nekonal aj za žalobcu, opak čoho ani žalobca nepreukázal. K prechodu vlastníckeho práva k draženým nehnuteľnostiam došlo príklepom licitátora len na žalovaného. Neexistuje žiadna dohoda o dodatočnom prevode podielu na vydražených nehnuteľnostiach na žalobcu, návrh dohody o majetkovom vysporiadaní zo 6. decembra 1995 nie je listinou spôsobilou pre vznik spoluvlastníctva žalobcu k predmetu sporu nielen preto, že nehnuteľnosti, ktorých sa vysporiadanie malo týkať nie sú špecifikované, ale aj preto, že žalobcom tvrdený dôvod vzniku spoluvlastníctva neobsahujú. Ak mal žalobca za to, že dôkazom o vzniku spoluvlastníctva malo byť aj to, že úvery na kúpu vydražených nehnuteľností mali byť splácané ním a žalovaným, odvolací súd poznamenal, že ak by aj uvedené zodpovedalo realite, poskytnutie peňažnej hodnoty samo osebe nespôsobuje, že ten, kto ju poskytol, sa stáva spoluvlastníkom veci s kupujúcim v podiele podľa pomeru ním poskytnutej hodnoty k

celej veci (obdobne Z III str. 470). Odvolací súd uzavrel, že žalobca, na ktorom bolo dôkazné bremeno o preukázaní tvrdení o vzniku jeho spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, dôkazné bremeno v okolnostiach prípadu neunesol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Jeho prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pretože odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 16/1983, 2 Cz 13/1982, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 30/1994, rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1456/2003, Zbierka stanovísk pod č. 16/1983). Navrhoľ, aby dovolací súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Za dovolací dôvod označil nesprávne právne posúdenie spočívajúce v tom, že oba súde nižšej inštancie odmietli posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam dohodou uzatvorenou medzi účastníkmi o založení spoluvlastníckych vzťahov, ktorá nemusí byť ani písomná, hoci pre vznik spoluvlastníctva je rozhodujúca. Vo veci je podľa neho daný aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP pre zamietnutie predneseného návrhu na postup súdu podľa § 79 CSP (pristúpenie ďalších subjektov do konania na strane žalovaného). V časti II. dovolania - odôvodnenie dovolania - uviedol obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako rozhodol odvolací súd a čím oba súde nižšej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia, citoval príslušné zákonné ustanovenia, keď obom súdom je podľa neho nutné vytknúť, že rozhodnutia vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré spočíva v omyle súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (aplikácia § 132 bola oboma súdmi nesprávna). Oba súde podľa neho nesprávne vyhodnotili nielen jeho tvrdenia, ale aj predložené listinné dôkazy o vzniku podielového spoluvlastníctva k vydraženým nehnuteľnostiam a následne podrobne rozviedol z akých dôvodov mal za to, že medzi ním a žalovaným bola dohoda o vzniku podielového spoluvlastníctva k vydraženým nehnuteľnostiam, keď citované listiny ako dôkazný prostriedok nezvratne potvrdzujú pravdivosť existencie dohody (čo len konkludentne) o vzniku podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam. Rozobral tiež dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, keď súd bol povinný pripustiť pristúpenie ďalších subjektov na strane žalovaných, pretože výsledky doterajšieho konania dávali jednoznačne možnosť rozhodovať aj s pristúpenými účastníkmi a tým zabrániť ďalšiemu zbytočnému rozmnožovaniu súdnych sporov. V tejto súvislosti poukázal na právnu vetu rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Obo 32/2010.

5. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

8. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania v prvom rade z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (1 Cdo 64/2019, 2 Cdo 301/2018, 3 Cdo 258/2019, 4 Cdo 75/2019, 7 Cdo 121/2018, 8 Cdo 175/2018) uviedol, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

10. Žalobca namietal, že súd nevyhovел jeho návrhu na pripustenie, aby do konania pristúpili ďalšie subjekty na strane žalovaného, keď podľa § 79 CSP na návrh žalobcu môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší subjekt. Súhlas toho, kto má takto do konania pristúpiť je potrebný, ak má

vystupovať na strane žalobcu. Vstup ďalšej sporovej strany do konania je pritom viazaný na schválenie súdom, ktorý pri svojom rozhodovaní bude vychádzať z hľadísk hospodárnosti konania. Keď neprípustí vstup, uznesením, proti ktorému nie je prípustné odvolanie, takýto návrh zamietne. V danom prípade súd takýto návrh zamietol práve z dôvodov hospodárnosti konania, keď navyše podľa jeho názoru prijaté skutkové a právne závery by pripustenie ďalších strán nemohlo ovplyvniť.

11. V preskúmvanej veci teda nedošlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

12. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojim procesným postupom neznemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a preto žalobca neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

13. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzuje aj z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

14. Ak dovolateľ odôvodňuje prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018). Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

15. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, prijatý ako judikát R 71/2018).

16. Nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska § 432 ods. 2 CSP.

17. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

18. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ nebola riešená (príp. bola riešená rozdielne) a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

19. Žalobca označil za rozhodnutia, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nasledovné rozhodnutia:

R 16/1983 (rozsudok NS SSR z 23. apríla 1982, 2 Cz 13/82): Pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k domu alebo inej stavbe postavenej spoločnou činnosťou viacerých osôb je rozhodujúca dohoda uzavretá medzi nimi o založení spoluvlastníckych vzťahov. Táto dohoda nemusí byť písomná. Nie je potrebné, aby sa v nej účastníci vopred dohodli o veľkosti spoluvlastníckych podielov pred dokončením stavby.

Z obsahu dohody musí však byť zrejmé, že účastníci chceli založiť podielové spoluvlastníctvo k stavbe napr. s tým, že veľkosť podielov bude závisieť od miery pričinenia sa jednotlivých účastníkov dohody na postavení stavby. Ak podiely spoluvlastníkov neboli dohodnuté inak, sú rovnaké (§ 137 ods. 2 OZ).

Pokiaľ ide o rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1456/2003 toto v zmysle citovaného judikátu č. R 71/2018 nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ale jeho právny záver je v súlade s rozhodnutím publikovaným v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 16 ročník 1983, z ktorého vyplýva, že pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k veci je rozhodujúca dohoda uzavretá medzi účastníkmi o založení spoluvlastníckych vzťahov, ktorá nemusí byť ani písomná.

20. So zreteľom na označené rozhodnutia a podľa obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) možno za otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorú podľa názoru žalobcu oba súdy vyriešili nesprávne považovať otázku, či pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam je rozhodujúca dohoda uzavretá medzi účastníkmi o založení spoluvlastníckych vzťahov, ktorá nemusí byť ani písomná.

21. Podľa názoru dovolacieho súdu sa pri vyriešení tejto právnej otázky odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) neodklonil od žalobcom citovanej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 16/1983), keď konštatoval, že: „Pre posúdenie vzniku podielového spoluvlastníctva je rozhodujúca dohoda o založení spoluvlastníckych vzťahov k predmetu vlastníctva. Takáto dohoda nemusí byť vo všeobecnosti, v tom je možné so žalobcom súhlasiť, písomná, z jej obsahu však musí byť jednoznačne identifikovateľným, že účastníci takejto dohody chceli založiť podielové spoluvlastníctvo ku konkrétnemu predmetu“ (odsek 15 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu).

22. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobca v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

23. Teda odvolací súd nedospel k záveru o nedôvodnosti predmetnej žaloby z dôvodu, že by, ako namietal žalobca, nesprávne vyriešil uvedenú právnu otázku, t. j. v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ale z dôvodu, že žalobca v konaní nepreukázal uzavretie, aj ústnej dohody o vzniku podielového spoluvlastníctva so žalovaným. Žalobca však tvrdí, že súdy nesprávne vyhodnotili dokazovanie, lebo podľa jeho názoru medzi ním a žalovaným vznikla dohoda o vzniku podielového spoluvlastníctva k vydraženým nehnuteľnostiam a to minimálne konkludentná (neformálna dohoda), preto v podstate spochybňuje skutkové závery odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Preto námietky dovolateľa týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov boli právne nevýznamné.

24. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

25. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi, ale keďže mu žiadne trovy tohto konania nevznikli, dovolací súd mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.